

VTT 80 vuotta – ”Uskon, että yhteiskunta selviää haasteistaan”

Kun ympäri Eurooppaa pystytettiin tutkimuslaitoksia 1900-luvun alussa, kemian professori Ossian Aschanilla heräsi haave. Hän halusi sellaisen myös Suomeen vastaamaan kansainväliseen kilpailuun sekä parantamaan tieteellisen ja teknisen tutkimuksen asemaa. Millainen historia VTT:llä onkaan? Ja mikä on tutkimuksen ja tutkimuskeskusten rooli nyt ja tulevaisuudessa?

TEKSTI: RIITTA METSÄKOIVU

”Toivottavasti olemme yhä edelleen se sama VTT kuin 80 vuotta sitten – kuin katalyytti, joka nopeuttaa uudistumista ja pitää yhteiskunnan pyörät pyörimässä innovaatioiden avulla”, sanoo VTT:n toimitusjohtaja **Antti Vasara**.

VTT:n juuret ovat syvällä suomalaisessa yhteiskunnassa. Alun perin nimeltään Valtion teknillinen tutkimuslaitos perustettiin vuonna 1942 presidentti Risto Rytin määräyksellä ja sen tehtäväksi määriteltiin harjoittaa teknillistä tutkimustoimintaa tieteellisessä ja yleishyödyllisessä tarkoituksessa. Tutkimuslaitoksen oli tarkoitus osaltaan edistää sodan jälkeistä jälleenrakennusta. Alkuun toimintaa määrittivät testaus- ja koetustehtävät, mutta painotus siirtyi vähitellen askel askeleelta tutkimukseen ja uuden luomiseen.

Kuluneen 80 vuoden aikana talossa on nähty valtava määrä ihmisiä ja heidän kädenjälkensä näkyy siinä, mitä olemme saaneet aikaan ja mitä olemme nyt. Voimme omistaa hienoimmat välineet ja laboratoriot, mutta niistä ei ole mihinkään ilman korvien välistä löytyvää osaamista. Toiveena on, että VTT:llä ovat myös jatkossa ne, jotka haluavat tehdä vaikeita, mutta merkityksellisiä asioita.

Paremmän huomisen puolesta

VTT:n tavoitteena on tuoda eksponentiaalista toivoa maailmaan, jonka täytyy vastata ilmastokriisiin, taata resurssien riittävyys ja kokonaisturvallisuus, uudistaa teollisuutta ja mahdollistaa hyvä elämä kaikille. Juuri tieteen ja teknologian avulla autamme asiakkaitamme ratkomaan globaaleja haasteita ja luomaan uutta, kestävää liiketoimintaa.

”Roolimme on luoda ratkaisuja ja siten toivoa – on tärkeää tuoda tietoa tieteen ja teknologian mahdollisuuksi-

VTT:n tavoitteena on tuoda eksponentiaalista toivoa maailmaan.

ta kaikille tavallisista ihmisistä päättäjiin. Näiden keinojen avulla ratkaisuja on löydettävissä ja haasteet voidaan saada ratkaistua”, Vasara jatkaa.

Me VTT:llä puhumme toivosta eksponentiaalisena ja eksponentiaalisella viitataan muutosvauhdin kiihtymiseen. Tiede, teknologia ja saatavilla olevan tiedon hyödyntämismahdollisuudet kehittyvät aina vain kasvavalla vauhdilla aiempien innovaatioiden ansiosta. Esimerkiksi kvanttietokone ja hyperspektrikamerat osaltaan nopeuttavat tutkimusta entisestään tarjoamalla enemmän informaatiota ja suurempaa laskentanopeutta. Yksi uusi innovaatio avaa lisää ovia, ja VTT on pioneerina raivannut tietä esimerkiksi solumaatalouden saralla. Kasvavasta vauhdista kertoo myös huimasti noussut elintaso kuluneen 80 vuoden aikana.

”Maailma ei ole nollasummapeliä, jossa muiden rikastuessa toisten on köyhdyttävä. Mitä suurempi osa maapalloa voi hyvin, sitä paremmin menee myös kaikilla muilla”, Vasara muistuttaa.

Mutta vaikka muutosvauhti kiihtyy kokonaisuutena, on todella vaikea ennakoida, mikä etenee harppauksin ja mikä etananvauhtia yksittäisissä asioissa.

”Verrataan vaikka Back to the Future -elokuvaan. Meidän jokapäiväisessä käytössämme olevat viestintävälineet ovat uskomatonta sci-fi elokuvan ennustuksiin verrattuna, jossa kotikäytössä olleet faksi ja videopuhelut olivat tulevaisuuden unelma. Faksit ovat olleet historiaa jo pitkään, mutta toisaalta emme vielä ole luoneet

Toiveena on, että VTT:llä ovat myös jatkossa ne, jotka haluavat tehdä vaikeita, mutta merkityksellisiä asioita.

VTT:n toimitusjohtaja Antti Vasara. Kuva: Tomi Parkkonen / VTT.

Tiede, teknologia ja saatavilla olevan tiedon hyödyntämismahdollisuudet kehittyvät aina vain kasvavalla vauhdilla aiempien innovaatioiden ansiosta.

lentäviä autoja, jotka käyvät jätteitä hyödyntävällä fuusiovoimalla”, Vasara nauraa. ”Olen kuitenkin optimisti. Uskon, että yhteiskunta selviää haasteistaan. Se tietenkin tarkoittaa, että yhteiskunta tulee näyttämään 80 vuoden päästä ihan erilaiselle ja paljon paremmalle.”

Toteutuiko Aschanin unelma?

Näinkin voisi sanoa – hän oli perustamassa Teollisuuden keskuslaboratoriota ja vaikka se ei ole VTT, oli tutkimuskeskusten siemen istutettu Suomeen. Pohjimmaisena oli ajatus tieteestä ja teknologiasta rakentamassa jotain hyödyllistä koko yhteiskunnalle. Se, mitä VTT on tänä päivänä, ajaa samaa asiaa kuin mistä Aschan haaveili: tutkimusta, kehitystä ja edelläkävijyyttä. Perimmäinen

tarkoitus ei ole muuttunut, mutta painotukset ja keinot ovat vaihdelleet vuosien mittaan. Jos VTT keksittäisiin nyt, pohdittaisiin tässä ajassa merkityksellisiä teemoja: vihreää siirtymää, digitalisaatiota ja kestävyyttä kriisien keskellä, unohtamatta uudenlaisia työkaluja puretua näihin pohdintoihin. ■

Lue lisää VTT:stä
www.vtt.fi

Teknologian tutkimuskeskus VTT
Teknologiska forskningscentralen VTT
VTT Technical Research Centre of Finland